WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го СЕРПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 18, 1960 No. 158. VOL. LXVII.

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ПОЧАЛА СВОЇ НАРАДИ В КОСТА РІЦІ

КОМІСІЯ МИРУ СТВЕРДЖУЄ ТА ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ПОГЛИБЛЕННЯМ КРИЗИ В ЗАХІДНІЙ ГЕМІСФЕРІ

Сан Хозе, Коста Ріка. — В середу, 17-го серпня, тут почались наради міністрів закордонних справ американських країн, попереджені ствердженням та пересторогою створеної на попередній конференції минулого року в Сан Дієго в Чіле комісії миру, що „американська спільнота стоїть в обличчі поважної кризи". Формальні наради Організації були попереджені рядом розмов, що їх мав державний секретар З'єдинених Держав Кристіян А. Гертер з міністрами закордонних справ інших американських країн. Теперішні наради мають на порядку дня дві справи, а саме проблему, чи застосувати санкції проти Домініканської республіки за її здогадне намагання повалити теперішній уряд Венесуелі та вбити її президента Ромуля Бетанкорта, і друга справа — це загроза совєтської інтервенції в західній гемісфері, виявлена в Кубі. Комісія миру, що видала перестерогу про кризу, складається з представників п'ятьох американських країн і її очолює американський амбасадор Дж. С. Драєр. Говорячи про загрозу кризи, Комісія мала на думці ці дві справи, що стоять на порядку нарад Організації Американських Держав, але в своїх виясненнях вона стверджує, що ця криза має своє коріння в аспіраціях народів західньої гемісфери поліпшити господарські і соціяльні умовини свого життя в рямках систем, що респектують права людини і практикують репрезентативну демократію. Тим часом — сказано дальше в звідомленні — „народи у цих своїх аспіраціях натрапляють часто на реакційні політичні сили, які відкидають демократію та практикують або зв'язуються із системами диктаторського уряду військового типу чи підпадають під вплив позаконтинентальних потуг". Під час вступних нарад, як і в пресових коментарях позначуються сильне намагання знайти якийсь компроміс у тих справах, що стоять на порядку конференції, та зберегти дальшу єдність американських держав. Напередодні конференції, у вівторок 16-го серпня, міністри відбули ще коротку вступну сесію, на якій обрано Альфреда Варгаса Фернандеса, міністра закордонних справ Коста Ріки постійним предсідником теперішніх нарад та рішено розглянути спір між Венесуелею і Домініканською республікою до кінця цього тижня, а в найближчий понеділок почати розгляд справи Куби.

Сенатська комісія апробувала урядовий проєкт допомоги Південній Америці

Вашингтон. — Сенатська комісія закордонних справ одноодушно схвалила минулого вівтірка, 16-го серпня, запропонованих президентом Айзенгавером 600 мільйонів долярів на програму допомоги країнам Південної Америки. Голова комісії, сенатор Фулбрайт, опісля заявив, що він очікує багато запитів у зв'язку з цим рішенням, бо в урядовому проєкті не було поданих деталів. Проєкт передбачає 500 мільйонів долярів на економічну допомогу південно-американським країнам, а 100 мільйонів на відбудову нищених землетрусом районів Чіле.

Пропонують крайовий вибір кандидатів на президента

Вашингтон. — Давні пропозиції, щоб змінити систему вибору кандидатів на президента країни поважно скріпились після останніх конвенцій обидвох партій і до них прилучуються уже і законодавці та партійні діячі. Досі, як відомо, кандидатів на президента вибирають крайові конвенції двох великих партій, Демократичної і Республіканської, а делеґатів на конвенції вибирають у правиборах зареєстровані в одній чи другій партії громадяни. Сенатор Менсфілд з Монтани заявив минулого понеділка, що він запропонує в Конґресі закон, який вимагав би, щоби ці крайові правибори вибирали самі кандидатів на президента. Він також запропонує, щоби уряд фінансував передвиборчу кампанію. Менсфілд заявив, що така система зрівняла б усіх громадян однаково, як у виборі кандидатів на президента так і у можливостях кандидатури.

Америка очікує найбагатших жнив

Вашингтон. — Департамент рільництва заповідає, що в цьому році Америка готова побити всі дотеперішні рекорди багацтвом своїх жнив. Останні передбачування заповідають, що жнива будуть на один відсоток більші від найбагатших досі у двох попередніх роках, а сприятлива осіння погода могла б цей відсоток ще збільшити. Згаданий Департмент передбачає, що в цьому році американські фармери зберуть 1.4 мільйона бушлів пшениці, себто на 21 відсотка більше, ніж у попередньому році, 4.1 мільйонів бушлів кукурудзи, 1.2 мільйонів бушлів вівса та 115 мільйонів тонн сіна.

В АМЕРИЦІ

● **Фундація Карнеґі** для міжнародного миру уділюватиме стипендій молодим дипломатам і кандидатам на дипломатів із 14 азійських, африканських і південно-американських країн, почавши від найближчого місяця. Стипендії будуть стосуватись студій в університетах Колумбійському в Ню Йорку, Гарвардському в Кембриджі, Масс., і в Інституті для міжнародних студій в Женеві. Стипендіяти мусять походити виключно з молодих або ще відсталих країн.

● **У Маямі на Флориді** відкрито „школу", як боротися з расовим поділом. На перший такий тритижневий курс зголосилось 25 студентів, здебільша муринів, але й кількох білих. Спонзорує тому курсові т. зв. Конґрес расової рівности, а керівником того курсу є муринський діяч Джеймс Робінсон.

● **В Дейтоні в Огайо** відкрито 44-ий річний конґрес Американської Федерації вчителів. Президент Айзенгавер прислав на той конґрес широку депешу з висловленням найвищого признання американським вчителям та з закликом до них — дбати дальше за плекання духових вартостей в нації, защеплюванням в молоді душі зрозуміння для науки й поступу.

● **У Домініканській Республіці**, користаючи з деякого полегшення диктаторського режиму Рафаеля Леонідаса Трухілльо - Моліни, прихильники кубинського диктатора Фіделя Кастра зорганізували „партію Кастра" і розкидують ворожі до режиму Трухілля летючки.

Й. ЛИСОГІР ПРИГАДАВ ДЕМОКРАТИЧНОМУ КАНДИДАТОВІ НА ПРЕЗИДЕНТА ЙОГО ВИСТУП НА КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

Йосип Лисогір пригадує сенаторові Кеннеді його виступ на конвенції УНСоюзу

Порт Гаяніс, Масс. — В суботу, 6-го серпня, тут відбулась зустріч демократичного кандидата на президента країни, сенатора Джана Ф. Кеннеді, з представниками багатьох національних груп, між ними й української. Йосип Лисогір, що репрезентував на цій зустрічі Український Народний Союз, заступником головного предсідника якого він є, пригадав сен. Кеннеді його виступ на конвенції УНСоюзу у Вашингтоні в 1954-му році та його великі признання для американських українців за їх вклад у розвиток Америки і за їх допомогу українському народові у його змаганнях до волі та незалежности. Й. Лисогір при цьому заявив, що ця промова сенатора Кеннеді набрана на стрічку записної машини і є в архівах УНСоюзу. Сенатор Кеннеді пригадував собі цей виступ та просив переслати йому відпис тієї промови для пригадки і власного архіву. Українську групу на цій зустрічі крім п. Лисогора, репрезентували ще адв. Степан Ярема, Антін Батюк, Марія Сипяк і Володимир Клавзник від Українських Американських Ветеранів.

КАСТРО МАВ ЗДАВИТИ ЗМОВУ ФЛЬОТИ ПРОТИ ЙОГО РЕЖИМУ

Гавана, Куба. — Тут загально стверджується, що Фідель Кастро і його брат Равль особисто на чолі сильних з'єднань війська перевели наскок на базу фльоти, щоб здавити її „контрреволюційну змову" проти прокомуністичного режиму Кастра. Військово-морська база знаходиться в Каса Блянці, положеній над заливом напроти Гавани. Наїзд Кастра на цю базу відбувся у вівторок, 16-го серпня, в ранніх годинах. Згідно з повідомленням, Кастро і його брат Равль, що є військовим міністром, оточили при допомозі військових з'єднань з недалекого табору в Манаґуа військову базу в Каса Блянці та виарештували всіх старшин, що тоді мали службу. Інших задержано під домашнім арештом. Інформації про здогадну змову Кастро мав дістати три тижні тому із захоплених документів і від того часу велось слідство. Під час наїзду на базу стаціоновані там кораблі мали вже розгрівати свої машини та бути готові відплисти без призначення. У справі змови і наїзду не появився ще жаден урядовий комунікат.

Мехіко саджає комуністів там, де вони належать: за ґрати

Мехіко Сиґі. — В останніх днях мехіканська поліція заарештувала генерального секретаря „своєї" комуністичної партії та ряд її інших провідників, що рушницями і бомбами приготовляли встановлення „диктатури пролетаріяту" в тій країні. „Вождя" тієї підривної партії, її генерального секретаря, артиста Давида Альфадо Сікейроса та інших арештовано під час зорганізованих і розбурханих ними студентських демонстрацій, під час яких відібрано від демонстрантів та знайдено в домах заарештованих рушниці і саморобні газолінові бомби. Поліція твердить, що комуністи хотіли спровокувати до вбивства когось із демонстрантів, щоб опісля використати ту жертву за причину до нових демонстрацій. Провокація не повелася.

Сенатори вияснюють причини до опозиції у номінації нових урядовців

Вашингтон. — В останньому часі Сенат, зокрема його демократична більшість, ставиться виразно неґативно до призначування президентом ду країни нових урядовців чи продовжування терміну уряду дотеперішнім урядовцям на постах, що вимагають такого затвердження Сенату. Між іншим, на таке затвердження Сенату очікують ще Ірл В. Кінтнер, найменований президентом Айзенгавером на пост голови Федеральної Торговельної Комісії на дальших сім років, та Роберт А. Бікс, найменований на заступника генерального прокуратора. Тепер з кол демократичної сенатської більшости вияснюють, що потвердження цих нових призначень урядовців відтягаються і бльокуються на те, щоб нововибраному президентові, демократичному чи республіканському, дати нагоду вибрати собі таких співробітників на відповідальних постах, яких він уважатиме за найбільш відповідних. Сенатор Проксмаєр, демократ з Вискансину, назвав таке поступування „глупим політиканством" і „трагедією для національних інтересів", бо обидва урядовці, про яких згадано, виявились першоклясними у виконуванні своїх обов'язків.

ВРОЧИСТЕ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ КИПРУ

О годині 12-ій вночі, як починався день 16-го серпня, британський губернатор сер Гю Фут (посередині) проголосив врочисто Кипр незалежною республікою, закінчуючи цим 82 роки британської влади на тому острові. У другому ряді стоять президент нової республіки грецький архиєпископ Макаріос та віце-президент д-р Фазіль Кучук, провідник турецької групи на Кипрі. Врочисте проголошення незалежности Кипру відбулось в будинку парляменту в Нікозії.

СССР нацьковує Конґо проти ОН — большевик пише Люмумбі всі ноти

Об'єднані Нації. — Західня преса виявляє, що головним „дорадником" конґолійського прем'єра Патріса Люмумби є від шістьох тижнів Андрей Фомін, совєтський „дипломат", який прибув до Леопольдвілю 30 червня ц. р. і залишився там, як шарже д'аффер совєтської амбасади. Фомін є тим відпоручником Москви, який переводить місію посіяння анархії в Конґо, порозсварення Конґа з Об'єднаними Націями і західнім світом та ступневого перетворення Конґа в совєтського сателіта. Маючи деякий досвід з своєї кількалітньої служби при Об'єднаних Націях, Фомін подає Люмумбі правничі арґументи і пише йому його листи до Гаммершилда та Об'єднаних Націй. У цих останніх листах Люмумба висловив одверто Гаммершилдові недовір'я та поставив низку категоричних вимог, які зводяться до найголовнішого: використання військ ОН в Конґо для зламання опозиції провінції Катанґи і її лідера Чомбе та вивести з Конґа білі контингенти військ ОН, передусім шведів, до яких Люмумба також „не має довір'я", підозріваючи їх у „симпатіях" до бельгійців". Впродовж останніх 48-х годин Люмумба завів у Леопольдвілі поліційний режим: поліція переводила масові хатні ревізії і перевірки всіх чужинців. Затримано також кільканадцять службовиків Об'єднаних Націй. Діялось це у нагінці проти всіх бельгійців, у погоні за здогадними „бельгійськими шпигунами". 20 бельгійських вояків, які були на летовищі, примушено відлетіти до Бельгії. Люмумба зажадав від Бельгії повернення „конґолівського золота" під загрозою конфіскати всього бельгійського майна в Конґо. Це теж — інспірація збоку большевиків, типово - большевицький шантаж — стверджує західня преса. Гаммершилд прибув уже до Ню Йорку і приготовляє свій звіт на найближче засідання Ради Безпеки, що збереться знову в справі Конґа. Речник державного департаменту заявив, що ЗДА мають повне довір'я до Гаммершилда.

Родину Поверса і її дорадників допущено на судовий процес у Москві

Москва. — Батьки і дружина американського летуна Френсіса Поверса, який від середи 17 ц. м. відповідає перед московським судом за шпигунство, що його допустився як пілот збитого над Свердловеньком літака У-2, дістали квитки вступу на судову залю. Суд відбувається у т. зв. Колоновій залі палацу совєтських професійних спілок. Заля приготована на 2,000 осіб. Приготовано 500 місць для дипломатичних представників. Большевики прислали квитки вступу м. і. американському амбасадорові Левеллинові Томпсонові і трьом атташе збройних сил в амбасаді, але — за повідомленням преси — амбасадор не піде на те совєтське пропаґандивне видовище, яке заабранжовано як форум для нової лайки проти ЗДА і їх політики. Тому амбасада ЗДА вишле туди тільки двох обсерваторів, — якщо большевики їх допустять. Подібне становище, мабуть, займуть і інші західні амбасади в Москві. Приготовано місця для 300 журналістів, які проте не матимуть права робити будь-які світлини. Розправа буде перекладена на мови англійську, французьку, китайську і німецьку. Звіти даватимуть пресі. Оскаржує Поверса гол. совєтський прокуратор Роман Руденко, який був головним совєтським прокуратором на Нюрнберзьких процесах, головує на суді генерал Віктор В. Борисоглевський. Під актом оскарження підписаний Олександер Шелепін. Оборонець Поверса Міхаїл Грінев, який говорить по-англійськи, відбув довгу нараду з Поверсом. На розправі Поверс уперше побачить здалека свою дружину і батьків, яким не дозволено бачитись з ним раніше. До Москви відлетіла у вівторок ще й сестра Поверса, 22-річна Джессіка Гайлман, дружина державного службовика у Вашинґтоні. Поверса судять за 2 статтею совєтського карного кодексу, за яким підсудний може дістати кару від 7 - 15 років в'язниці, або кару смерти через розстріл.

ЗДА й Англія нараджуються над справою атомових дослідів

Лондон. — До Лондону прибули з Вашинґтону голова державної Комісії Атомової Енерґії Джон МекКон і заступник державного секретаря для політичних справ Лівінґстон Мерчант для переведення нарад з головою англійської центральної атомової аґенції, сером Роджером Мейкінсом та державним підсекретарем для справ розброєння Сон О'Ніллем. Предметом їхніх нарад має бути розгляд балянсу 21-місячних Женевських переговорів з Совєтами у справі припинення атомових дослідів.

ЗДА ПРОПОНУЮТЬ ПРИПИНЕННЯ АТОМОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

КОМІСІЯ ОН ДЛЯ СПРАВ РОЗЗБРОЄННЯ ПЕРЕВОДИТЬ НА ДОМАГАННЯ ЗДА НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави зголосили на надзвичайному засіданні 82-членної Комісії ОН для справ міжнародного роззброєння два внески, що практично зводяться до припинення атомової продукції. ЗДА ствердили, що Совєтський Союз не хоче ані роззброїтись ані навіть поважно переговорювати про роззброєння. Тому, мовляв, властиво те засідання було б безпредметове, як безпредметовою є Генеральна Асамблея ОН, як можливий терен для переговорювання про міжнародне роззброєння і ЗДА, наполягаючи на скликання того засідання, не мають заміру розпочинати тут дебати над роззброєнням. Заміром ЗДА було, щоб Комісія Об'єднаних Націй, як найбільш для цієї справи покликана установа, познайомилась з дійсним станом речей після зірвання Совєтами Женевської конференції про міжнародне роззброєння 27-го червня ц. р. — Таку заяву склав на вступі своєї промови, першої, що була виголошена на тому засіданні, американський амбасадор в ОН, республіканський кандидат на віце - президента, Генрі Кебот Ладж. Комісія ОН зійшлась на наради у вівторок 16-го серпня на вимогу ЗДА. Совєти грозили збойкотуванням того засідання, але дізнавшись напередодні, що ніодна інша делеґація, за винятком слухняних сателітів, не піде за совєтським прикладом, взяли також участь в нарадах. Генрі Кебот Ладж зголосив — на доказ дійсної волі ЗДА до роззброєння — готовість Америки перевести дві речі, у додатку до пропозицій, що їх вона мала пред'явити у Женеві саме в тому дні, коли-то Совєти зірвали конференцію. Ото ж ЗДА пропонують тепер ступневе закриття всіх теренів продукції уранію й плятонію, себто тих двох первнів, з яких будується атомову й водневу зброю. ЗДА готові закрити всі свої продукційні варстати, якщо те саме зроблять Совєти. Далі, ЗДА готові передати для мирного вжитку, під міжнародню контролю, як ось, наприклад, Міжнародній Аґенції атомової енерґії, 66,000 фунтів, себто 30,000 кґ., ядрового матеріялу, якщо таку саму скількість передадуть Совєти. Ладж доказував пункт за пунктом брехливість большевицьких закидів, наче б ЗДА хотіли „контролю без роззброєння", як це твердить Москва. — Василій Кузнєцов відразу відкинув обидва американські внески, виправдуючи своє становище давнім арґументом, що коли б прийняти совєтську пропозицію на „генеральне і повне" міжнародне роззброєння, тоді автоматично відпаде й продукція атомової зброї. Закриття продукційних варстатів ядрового матеріялу чи передання поважної його скількости під міжнародну контролю Кузнєцов вважає за „зайве", бо — мовляв — і так атомові держави розпоряджають достаточними складами атомової зброї. Кузнєцов злегковажив заввагу Ладжа, що 66,000 фунтів ядрового матеріялу може послужити для продукції такої нищильної атомової сили, яка була б 1,000-кратно більша за суму всіх бомб, скинених всіми учасниками останньої світової війни.

Канадійський міністер закордонних справ Говард Ґрін виступив з проєктом, щоб на 10-членній Комісії для справ роззброєння головував якийсь невтральний державний муж, наприклад — генеральний секретар ОН. Кузнєцов і до тієї пропозиції поставився неґативно. Большевики хочуть тепер тільки генеральної дебати над роззброєнням на Генеральній Асамблеї ОН, яка збереться 20-го серпня ц. р. на свою 15-ту сесію, щоб могти там проводити знову свою пропаґанду. Шість малих країн — Швеція, Юґославія, Індія, Бірма, Еквадор і Мехіко приготовляють компромісову резолюцію формального характеру, що її прийняла б Комісія ОН. За цією резолюцією висловлюється жаль з приводу невдачі Женевської конференції та поручається відновлення великими державами переговорів про роззброєння.

Англія також проти визнання західнього кордону Польщі

Лондон. — Англійський уряд оприлюднив тепер свою відповідь, яку в минулому тижні дав комуно-польському урядові на його ноту у справі західньо-польського кордону Одри-Нісси. Варшавський уряд скаржився, що західньо-німецький канцлер Аденауер публічно заперечив, наче б він визнавав теперішній кордон Одри-Нісси, але й висловився проти насильної зміни того кордону. Польський уряд домагався в своїх нотах до ЗДА, Англії і Франції, щоб вони взяли в оборону Польщу проти здогадних аґресивних плянів Західньої Німеччини. Англійська відповідь йде цілком по лінії американської з-перед кількох днів: що постійний польсько-німецький кордон може бути устійнений тільки після з'єднення Німеччини та підписання з тією одною Німеччиною мирового договору, та що це буде в інтересі для європейського миру й безпеки. Хоча французький президент де Ґоль вважає, що польсько-німецький кордон повинен залишитись, як тепер, проте він — мабуть — стане на тому самому формальному становищі, що ЗДА й Англія. Ця західня відповідь має переконати Варшаву, що в її інтересі лежить радше з'єднення Німеччини, а не її вічний поділ, як його хоче зберегти Москва.

У СВІТІ

● **15 китайських комуністів,** що становили комуно - китайську делеґацію на так званій Світовій конференції проти атомової зброї у Токіо, вернулись назад до комуністичного Китаю, бо японський уряд відмовився продовжити їм візи. Комуно-китайська делеґація, у проводі якої стояв нібито „спец" від закордонної торгівлі, мала при нагоді згаданого комуністичного збіговища повести довірочні наради з японськими колами у справах нав'язання торговельних відносин, але вона воліла займатись виключно пропаґандою.

● **Англійський прем'єр Мекміллен** запевнив західньо - німецького канцлера Аденауера, що Англія не відкличе з Західньої Німеччини своїх військ. Мекміллен признав, що таке відкликання брали в Лондоні під увагу, якщо Західня Німеччина була б приєдналася до ворожої Англії митної кампанії. Відкликання англійських військ з Західньої Німеччини було б нині зрозуміле в Москві, як вияв страху перед совєтськими погрозами.

● **До Гонг Конґу** прибула американка, пані Мері Давні, щоб відвідати свого сина, який від років перебуває у в'язниці в комуністичному Китаї. Однак мусить ждати з переїздом через кордон, поки направлять залізничний шлях, цілком зірваний останньою повінню в Китаї.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Кипр у народів вольних колі

Точно о годині 12-ій вночі, коли починався день 16-го серпня цього року Божого 1960-го, острів Кипр увійшов — кажучи словами Франка — „у народів вольних колі", став вільною і незалежною республікою.

Історія цього найбільшого острова на Середземному морі сягає в сиву давнину і є справді клясичною історією чужого володіння, що тривало понад дві тисячі років. Упродовж цього часу Кипр переходив з рук до рук багатьох чужих, переважно сусідніх володарів, двісті років він був під владою Туреччини, аж у 1878-му році його здобула, власне набула на підставі окремого договору з турецьким султаном, Велика Британія, яка й володіла ним до дня його унезалежнення.

Не одна сторінка світової історії записана завзятою боротьбою мешканців Кипру за свою незалежність, зокрема в останніх десятиріччях, коли ця боротьба позначилася кризами в міжнародній політиці. Бо ситуація на тому острові була надзвичайно скомплікована: він заселений грецькою більшістю, яка вимагала прилучення до Греції, і турецькою меншістю, яка хотіла б належати до турецького материка. Ці суперечності, що позначилися, з одного боку, внутрішньою боротьбою між греками і турками, а з другого — їх спільною боротьбою проти англійського володіння, створювали той політичний комплекс між союзниками, що поважно загрожував південному крилу оборонного Північно - Атлантійського Пакту.

Але немає, як кажуть, ситуації, з якої не було б виходу, і, коли мова про Кипр, цей вихід знайдено саме в його незалежності, базованій на загальному компромісі, зокрема між його грецьким і турецьким населенням. Грецька більшість має президента в особі Макаріоса, що став символом боротьби кипріянців за незалежність, а турецька меншість — віце - президента в особі Кучука, що був провідником турків на Кипрі в їх змаганнях. Обидва вони, Макаріос і Кучук, не тільки прирекли один одному льояльну співпрацю, але й виразно попередили, що будуть з усією рішучістю поборювати всіх, хто загрожуватиме новій республіці. Це стосується і до грецьких та турецьких націоналістів, які все ще обстоюють свої концепції, перші — прилучення Кипру до Греції, а другі — до Туреччини, як і до комуністів, що завжди і всюди каламутять воду, щоб опісля здійснювати свої підривні цілі .

Унезалежнення Кипру привітали народи і уряди всіх вільних країн, добачуючи в цьому дальший крок у змаганні до головної мети: справедливого миру для всіх. З ще сердечнішими почуваннями і з ще більшими надіями вітають Кипр ті народи, що з неласки долі все ще перебувають поза народів вольних колом, хоч як до нього прагнуть і хоч як жертовно за це змагаються. З унезалежненням Кипру зникає з мапи Европи по цей бік залізної заслони остання пляма колоніялізму, за винятком маленьких цяток Мальти і Ґібральтару, залежність яких подиктована вже виключно військово - стратегічними мотивами. Вони перестануть існувати, коли решта Европи звільниться від найгіршого в історії рабовласницького комуно - московського колоніялізму. До цього необхідно йде і мусить довести логіка в розвитку історії. Унезалежнення Кипру тільки скріплює надію, що день волі і справедливого миру для всіх уже не за горами .

Загрожена гемісфера

Виїжджаючи в минулий понеділок до столиці Коста Ріки, Сан Хозе, на конференцію 20-ох міністрів закордонних справ, що з'їхалися туди з усіх країн американського континенту, державний секретар К. Гертер вказав на найголовнішу проблему, якою по суті повинна зайнятися ця конференція: актуальну загрозу для неї збоку совєтського імперіялізму. Ця загроза йде нині для американського континенту через Кубу, де щораз яскравіше й виразніше видно совєтську режисерію гістеричної протиамериканської кампанії, яку ведуть Кастро та його співробітники - комуністи.

Справа Куби є одною з двох, що стоять на формальному денному порядку конференції, яка почалася 16-го ц. м. Друга справа — це скарга Венесуелі на Домініканську республіку за її втручання у внутрішні справи Венесуелі і, що більше, за активну участь у недавнім замаху на життя її президента. Ці дві справи нібито між собою не пов'язані, і тому наради над ними відбуватимуться сепаратно. Але насправді вони належать до однієї категорії: безвідповідального і загрозливого характеру всякої диктатури. У Західній гемісфері є тепер три диктаторські режими: Фіделя Кастра на Кубі, Рафаеля Леонідаса Трухільо-Моліни в Домініканській республіці та Альфреда Стресснера в Параґваї. Кастро і Трухільо — смертельні вороги, — один з них революціонер комуністичного зразка, другий реакціонер. Але їхні режими дуже схожі: один і другий спираються на військо і поліцію, один і другий орудують демагогією, не визнають ніякої опозиції, розправляються кривавими самосудами, а то й скритовбивствами з політичними противниками, утотожнюють держави з особами диктаторів, ведуть їх своїми експериментами до господарської руїни. Фідель Кастро, мабуть, не думає про особисте збагачення і не підтримує свідомо корупції в державному апараті, як це 18 років робить Трухільо. Зате він так само став своїм режимом і своїми виступами елементом неспокою для сусідів. До того ж безперервна напастлива кампанія Кастра проти ЗДА і одночасно його політична й господарська співпраця з Совєтами створюють зовсім неможливу ситуацію.

Конференції міністрів закордонних справ країн американського континенту відбуваються рідко і обертаються в крузі специфічних інтересів та сантиментів. Тож над оцими конференціями висить передусім традиційний острах південно - американських держав проти будьяких зовнішніх інтервенцій. На цьому остраху спирає свої надії Венесуеля ,домагаючись засудження Домініканської республіки, — але грає на ньому й Куба, закидаючи З'єдиненим Державам, що вони підготовляють інтервенцію проти її теперішнього режиму. Із згаданої на вступі заяви Крістіяна Гертера виходить, що для Америки найважливіше протидіяти інтервенції збоку Совєтського Союзу, який вибрав собі Кубу за випадову базу.

Хоч Фідель Кастро своєю розхристаністю, одвертим залицянням до Москви і війною проти Церкви втратив первісні симпатії, якими користувався в південно - американських країнах, годі сподіватися, щоб конференція в Сан Хозе рішила повести проти нього хрестоносний похід. Насправді дуже багато залежить від того, як рішуче поставить справу репрезентант ЗДА. Логічним висновком із твердження, що його зробив сам Гертер, що Західня гемісфера загрожена Москвою, є рішуча акція проти всіх поплентачів Москви.

Терпеливість, поблажливість і спокійне сприймання образ, ударів та втрат від комуністичних авантюрників викликує враження слабости, заохочує ворогів до активности і шкодить престижеві ЗДА. Було б дуже сумно, якби конференція в Сан Хозе дозволила Кастрові і його протекторам продовжувати їхню злочинну гру.

ДОЛЯ ПОВОРОТЦІВ В СССР

Майже рівночасно з передвиборчою кампанією у З'єдинених Державах, по той бік світу, в СССР розпочалася інша кампанія — активного психологічного залякування населення. Особливого розмаху набрала вона в Україні. Київські часописи за останні місяці принесли вже близько десятка повідомлень про показові суди з вироками смертної кари над людьми, які були по війні амнестовані і по 10-15 років працювали на другорядних місцях: колишніми воєннополоненими, що служили в німецькому війську, членами Організації Українських Націоналістів, українськими патріотами. Рівночасно з судовими процесами посилилась і пропаґанда „общего котьолка" та антирелігійні виступи із зазначенням, що за одруження в церкві — викидатимуть з комсомолу і стосуватимуть інших заходів.

Останні тижні позначилися в совєтській пресі новими вістками про „зловлення" американських „шпигунів" - туристів. „Правда", „Труд", „Красная Звезда" й інші московські газети закликають громадян СССР бути „бдітєльними", слідкувати за шпигунами. Таким чином штучно викликається масова психоза шпіономанії, при якій владі легко засудити кожну небажану їй людину.

Особливо прикре становище витворилось для колишніх воєннополонених і „остарбайтерів", кілька мільйонів яких повернулось добровільно й недобровільно після війни до Совєтського Союзу. Ще гірше становище недавніх поворотців з Арґентини і Франції. Між ними чимало українців довоєнної еміґрації (хоча взагалі кількість цих поворотців різних національностей, включаючи й вірмен із Франції, не перевищує кількох тисяч).

Про відношення до людей, які побували за кордоном, загострюване владою за допомогою пропаґандистів і часописних заяв про шпигунів, яскраво свідчить п'єса київського письменника Сави Голованівського „Дальня луна", що то зникає з репертуару українських совєтських театрів, то знову — як і тепер — з'являється.

„Дальня луна" — драма. Повна драматичних колізій дія відбувається в Україні. Військовий лікар Марія Доценко після німецького полону, концтабору і таборів „ДП" повернулася у 1958 р. додому. Найперше, що вона побачила в рідному селі — це обеліск, на якому вирізьблене її ім'я! Влада вважала, що Марія загинула на фронті, а виявилось, що вона була в німецькому полоні, мала контакт з американцями в таборах після війни... Не знає, як поступити і її колишній чоловік, одружений із сестрою Марії... Неприязно відносяться до Марії і багато з-поміж її односільчан. Кілька з них називають Марію „німецькою вівчаркою" (це в 1958 році!), інші бояться й заговорити, довідавшись, що була вона не лише в німецькому концтаборі, а й у таборах „переміщених осіб", звідки їздила на заробітки в Арґентину. Там, не влаштувавши свого особистого життя, Марія Доценко вирішила повернутись на Україну, сподіваючись вдома знайти щастя.

Кілька односільчан співчутливо поставились до бідної жінки; інші — вороже, влада — з підозрінням, насторожено.

Рівнобіжно зображена в п'єсі й інша драма. Сергій любить гарну дівчину Орисю — десятиклясницю. І він не знає, як же бути далі, коли виявилось, що Орися — дочка ґвалтівника, німецького офіцера. За це — „її не можуть прийняти до інституту!" Бідна дівчина, яка ніколи за кордоном не була, виявилася винною перед владою за те, що її матір під час війни зґвалтував німець...

В кінці „Дальної луни" звучать казенні нотки оптимізму. Це — совєтський драматургічний стандарт. Але життя і його проблеми так стандартно не вирішуються. Влада не лише не заборонила кільком сільським активістам називати Марію „німецькою вівчаркою", вона мститься навіть на ні в чому невинній Орисі, закривши їй двері до високої школи. С. Голованівський, хотів того чи ні, трішки відслонив заслону, за якою приховують життя і взаємовідносини в совєтській Україні.

Можна припустити, що тепер становище колишніх воєннополонених, „остарбайтерів" і поворотців останніх років ще погіршиться. Совєтська преса що далі, то частіше закликає до пильности, до „боротьби з шпигунами й диверсантами". Московська „Красная Звезда" з 10 серпня розповідає про мітичні ножі, пістолі й отруту, нібито відібрані совєтськими прикордонниками у „шпигунів". „Кожний день, кожну годину бути насторожі!" — закликає орган совєтської армії. В радіобесідах обласних радіовисилень часто роблять натяки, мовляв, треба не лише на кордонах СССР бути пильним і недовірливим, а і в запіллі. Іншими словами — вишукувати „шпигунів" між отими трагічними Маріями і Орисями!

Кілька років тому французький міністер, прізвища якого не пригадую, подорожував по СССР. У Вірменії, в Єревані, за його автом бігли кілька сотень вірмен — повоєнних поворотців із Франції. Французькою мовою вони кричали: „Заберіть нас відси! Врятуйте нас!"

Л. П.

Робітничі організації плянують збільшення інвестицій в гіпотеках

Шикаґо. — Американська Федерація Праці — Конґрес Індустріяльних Організацій, що розпоряджають більйоновими фондами рішили створити окрему комісію, яка рекомендуватиме та дораджуватиме льокальним робітничим організаціям збільшення інвестицій в гіпотеках-морґеджах на будову нових житлових будинків, головно в програмі урядової допомоги. Це означає відступлення від довгої традиції, бо досі робітничі спілки інвестували свої фонди головно в малоприбуткових державних бондах. Цей напрямок у господарюванні організаційними фондами вже раніше позначився також в Українському Народному Союзі, що інвестував левину частину своїх фондів у державних бондах а в останніх роках поважно збільшив свої нові інвестиції саме в гіпотеках, переважно для членів.

НЕУКРІПЛЕНІ КОРДОНИ АМЕРИКИ

В теперішньому розсвареному й поділеному на національні та ідеологічні табори світі, неукріплені кордони ЗДА часто викликають неспокій у людей, які не знають добре американського континенту.

Вздовж сотень миль нашого кордону з Мехіко і тисяч миль поміж З'єдиненими Державами та Канадою нема жадної рушниці чи гармати, жадних ознак фортифікації. Часом постає питання: чи це взагалі можна назвати кордоном?

Уявіть собі, що ви в Ел Пасо, Тексас, і вам треба швидко переїхати до Мехіко, що лежить на віддалі трохи більшій за одну милю через інтернаціональний міст .Нема потреби звертатись по візу чи пашпорт. І грошей багато не потрібно.

Колись на міському трамваї в Ел Пасо красувались плякати: „За кордон за 10 центів". Кожний міг вкинути в трамваї монету в скриньку шофера і відбути справді найдешевший закордонний тур. Фактично, для більшости пасажирів такі поїздки були звичайною правдою.

На мехіканському боці мосту прикордонник мав право обшукати баґаж пасажира але й міг лише побіжно глянути на вас. Тоді трамвай котився далі по людних вулицях прикордонного мехіканського міста.

Легкість, з якою переїздили американсько - канадійський кордон, була дійсно винятковою. Перед тим, як червоний Китай загарбав Тибет, лінія кордону поміж З'єдиненими Державами й Канадою була найдовшою від усіх кордонів поміж двома державами.

Для канадійців їхній кордон із ЗДА виглядав ніби величезне вікно, що тягнеться від одного океану до другого. Понад три чверті населення Канади живе на віддалі не більшій як сто миль від кордону. Він з'єднує десять канадійських провінцій з тринадцятьма американськими стейтами .

Прикордонне канадійське місто Рок Айленд, наприклад, на кордоні стейту Вермонт, типове для багатьох інших канадійських міст. Там є бібліотека і бібліотекарка кожний раз переходить кордон, коли після роботи вертається до свого приватного помешкання. А спить вона у спальні так, що голова її в Канаді, а ноги в З'єдинених Державах .

Така простота існує вздовж 4.000-милевого кордону, і тамошні канадійці звикли почувати себе американськими громадянами. В багатьох місцях вони фактично і є ними. Населення м. Мілтавну, провінції Ню Брунсвік, користується водогоном і культурними обслугами м. Мілтавну, Мейн. Поміж Кале і Сант Стефаном місцеве населення ходить через інтернаціональний міст, бо фактично ці два міста являють собою одне ціле.

Американська Рада

СУСПЕНЗА — ЦЕ ПІСТРЯК ЯКИЙ ТОЧИТЬ ОРГАНІЗМ УНСОЮЗУ Й СПИНЯЄ ЙОГО РОЗВИТОК! — ПОЗБУДЬМОСЯ ЇЇ НАЗАВЖДИ В ЦЕЙ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК. А УНСОЮЗ СКОРО ОСЯГНЕ СТО ТИСЯЧ ЧЛЕНІВ!

О. Животко

НА ШЛЯХУ ДО ІЗРАЇЛЯ

Перед нами — книжка, яку всюди в Америці можна бачити у вітринах книгарень, по часописних кіосках, а також в руках багатьох пасажирів собвею та потягів.

Це „Exodus" — твір Леона Уріса, про змагання і шлях світового жидівства до своєї держави, — твір, про який також говорено, що в ньому згадується про українців, розуміється, в „стандартному трактуванні", як неприятелів жидів .

Це останнє було причиною нашого заінтересування цим твором, при чому мусимо наперед зазначити, що в книжці не уділено якоїсь специфічної уваги жидівсько - українським стосункам, є лише кілька абзаців, про які мусимо знати і на які ми, українці, мусимо реаґувати хоча б з тої причини, що „Exodus" винятково поширена книжка.

Поза тим, мусимо зазначити, що „Exodus", з погляду змісту та літературних прикмет, є небуденним твором і заслуговує на повну увагу.

Леон Уріс — людина ще молода (народжений 1924 р.), людина новітня, не зв'язана застарілими упередженнями. Беручи на увагу в історії жидівства містичні моменти і їх впливи на психіку численних поколінь ,він сам ідейно йде в одній лаві з молодим Ізраїлем — тим, який перестав пасивно складати свою долю в руки Божі і ждати Месії, який, нарешті, зрозумів, що до справи спасіння народу треба прикласти свої власні, таки людські руки. Без усвідомлення такої думки сіоністичний рух напевно здеґенерувався б і марні були б жертви його творців у їх боротьбі з чужими упередженнями і спротивом скованої психікою ґетта жидівської маси.

Книжка Уріса мала величезний успіх, не зважаючи на спротив численних жидівських інтелектуалів і ортодоксів. Крім організуючого впливу на молодь, своїм патріотизмом вона мала величезне пропаґандивне значення і за два роки по виході притягнула до Ізраїлю туристів більше, як за всі попередні. Вона вабить до подорожі і будує думку в напрямку симпатії до молодої держави.

„Ексодус' це великий том який складається з п'ятьох книжок, поділених своєю чергою на уступи, числом 86. В них зібрано матеріял величезного обсягу: схеми історії країн поселення жидівства, суспільні їх нариси, політичні і економічні заінтересування, на тлі яких пробігає історія жидівських груп у різних країнах, від прадавньої доби аж до сьогодні.

Після розпаду старовинної держави, струми жидівства вливались у чужонаціональні середовища, і так витворились десятки психологічно, ментально і навіть фізично відмінних груп. В'язала їх віра, почуття своєї чужости, глибокої відмінности, застереження господарів супроти приходців і бажання зберегти свою тотожність, своє „я", у вищість якого жила в них віра ще від часів біблійних пророків. Останнє переконання принесло жидам немало шкоди у витворенні форм співжиття в чужих середовищах, але воно було утіхою в часи переслідувань, а в ліпші часи — стимулом для осягнення успіхів.

Таким чином, за віки, коли з лиця землі зникли цілі народи, які мали власну територію, жидівство збереглось, як нація. Це розглядається, як чудо чи феномен. Однак, ледве чи можна це так оцінювати, бо не було прикладу для порівняння. Можна тільки теоретично уявляти, наприклад, коли б український нарід осів групами в середовищах азійських народів, то напевно ті групи трималися б своєї тотожности дуже міцно, завдяки, власне, повній відсутності будь-якої ментальної спільности з оточенням. Найбільше людина тримається свого власне там, де її не потребують, відштовхують. Так творяться різні ґетта. Вони мають від'ємні впливи на психіку членів, але мають і позитиви: оте збереження свого „я". До того треба ще мати ідею Обітованої Землі, а жиди її мали. Інші народи винищували себе в міжчасі війнами, а жиди терпіли від бунтів у середовищах, в яких жили. Ті удари вони, як цілість, витримали, — народ зберігся і нині вступив у нову історичну стадію, яка проходить під знаком організування територіяльної бази. Розсіяні вертаються на землю своїх предків, вже зайняту іншими, — небажані там ,ненавиджені, але з переконанням свого права. Струми, що розтеклися колись, вертаються, щоб зіллятися в одному морі. Це справді — феномен .

Над жидами всюди і завжди висіла менша чи більша тінь нехіті, що в певні часи, в певних місцях досягала напруження і знаходила вихід у погромах. Історію цього явища Уріс докладно знає, але в оцінці його оминає аналізу соціяльних мотивів, які відіграли тут важливу ролю. Книжка його називається романом, але в інших питаннях автор користується цілком речевими дослідними матеріялами, а в згаданих уникає.

Переходячи від розсіяння жидівства до його новітньої концентрації, довкола ідеї Жидівської Держави, Уріс робить огляд історії жидівських груп по різних країнах світу і встановлює ступінь нехіті до них. Перший поділ загальний — світ мусульманський і християнський. Першенство у розсягу і жорстокості переслідування надається світові християнському. Погроми, що їх улаштовували мусульмани, завжди були помірковані (вираз Уріса). В світі християнському пальма першости належала Російській державі, аж поки Гітлер не відібрав її. На просторах Російської імперії Уріс, хоч і констатує ролю влади в інспіруванні погромів, відзначає традиційно українців. Втім, не чується якогось особливого бажання упослідити чи зганьбити той народ, якого він зовсім не знає, — він просто йде утертим шляхом.

За відношенням до жидів під час гітлерівського сказу, встановлено в книжці певну скалю. Найліпше поводилась Данія, де населення в 1943 році, коли жидам наказано носити Давидову зірку, на знак протесту само прикрасилось нею, а пізніше з Данії жидів вивезли у безпеку до Швеції. В Голляндії населення загально переховувало жидів; прекрасне було відношення у Франції, Італії, Греції. Дуже відзначується Чехія. Далі Польща — там вже нема за що похвалити. Уріс констатує, що в Польщі мало було випадків порятунку жидів, жидівського повстання не можна було зробити, бо населення не підтримувало, і серед нього не мало знаходилося таких, які, обібравши жертву, видавали її німцям. В цілому зазначено, що поляки, якщо й не погоджувались з поступованням німців, не виявляли свого непогодження. З цього видно, що автор не знає обставин, які були у ті часи в Польщі, і що там могло означати непогодження.

Щодо історії жидівської групи на наших землях, то Уріс зазначає певні її етапи. Вже у першому столітті були, пише він, у Криму жидівські поселення. Коли прийшли хозари, то вони знайшли у жидах споріднені елементи, змішалися з ними і фактично „зжидовізувались", так що Хозарська держава фактично була жидівською. Потім автор робить великий перескок у десяте століття, час приходу Руси з півночі, коли для жидів починаються недобрі часи. Про історію Княжої Руси та її населення, а тим самим і про жидів, нема нічого. Але, очевидно, всі ті віки жидівсь-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Д-р Філ. Микола Аркас

НАШ СТЕП

(З довгої низки спогадів)

(20)

І тут разом заворушилися в моїй хлоп'ячій голові найхимерніші мрії й образи, розгулялася фантазія аж серце німіло. Скільки чудових картин поставало тоді в моїй уяві, ким себе я тільки не бачив: і славним Морозенком, і Савою Чалим, і безталанним „пішою-пішаницею", і, взагалі, безіменним, але славним, козаком-запорожцем і, навіть, котримсь із гетьманів. Вдалині ввижалися мені то татарські чамбули, то козацькі лави, дармащо я добре знав ті чагарі та пасма горбків. Мій Отаманчик теж переймався фантасмагоріями свого лицаря, бив копитом, переливчато ржав, ба навіть намагався басувати, хоч, правду кажучи, те басування він вже давно здав у архів, маючи за собою понад двадцять літ спокійного життя на панських хлібах.

А бувало й так, що я спутував свого скакуна, горілиць лягав на траву й задивлявся на небо, де пливли білі хмаринки, вимальовуючи своїми контурами то дивовижні замки, то білі береги якоїсь казкової затоки, то мармурові нагромадження височезних гір, то кораблі в морі; а іноді, аж моторошно ставало: скупчення хмар оберталося в суворе, страшне обличчя якогось велета або, навпаки, в добре, привітне обличчя іншого велета, і я був певен, що то дивиться на мене Христос, дивиться й благословляє на лицарські потуги. З високої могили я поглядав на широку повінь Буга і уявляв собі на ній запорізькі чайки: а плавали ж вони тут, тут і билися з турецькими кораблями; скільки їх спочиває тепер на дні? От би перекинутися в нурця! . .

Над вечір, уже з відома мами, я мобілізував усіх друзів - хлопчаків, ми одягали жупани, пошиті для нас з наказу тата, і босоніж, без сідел, наохляп, вирушали в степ „на герць погуляти". Солідний казанок, вода у флязі і всі потреби для галушок їхали з нами в саквах на „росінантах". Десь у степу, чи то в балці, чи на вершку могили, ми споруджали кабицю, зносили сухе бадилля й варили галушки. І які ж смачні бували ті галушки з темного борошна, з салом й цибулею, що трохи тхнули димком!

Галушки уминали, за лицарським звичаєм, „шпичками", а потім висьорбували юшку розмальованими, деревяними ложками, витягши їх, теж запорізьким звичаєм, з халяв.

А потім починалися козацькі пісні ,оповідання про козаччину, про всяке страхіття, сипалися всякі геройські побрехеньки, бо хвальківбрехунців - наливайків було серед нас немало.

Стривожені коники паслися, попирхували ,раптом сторожко до чогось прислухалися, а то й качалися по траві. „Походи" наші звичайно кінчалися без пригод, якщо не рахувати одного випадку, коли наш „вартовий" Сялька Рибалка загорлав на весь степ: — Хлопці, татарва, тікаймо! — Ми й казанок кинули, кинули й коні і дременули додому пішака, а, тим часом, то були дрофи, що гуртом йшли спочити в балці. Згадав саме тепер, як з моїм побратимом Дмитром Гладуном я ніяк не міг навчити одного нашого братчика, туподолового Максима Машталіра, відповідати на козацький оклик „пугу - пугу!"

— Ти, Максиме, сховайся за отой кущ і слухай. Я крикну „пугу - пугу!", а ти на те: „Козак з лугу!". Зрозумів?

Жрожумів!

— Ну, йди ховайся.

Максим сів за кущ, я — за другий.

— Пугу - пугу!

Мовчанка.

— Максиме!

— Га?

— Ти що, заснув?

— Я жабув, як кажати!

— Козак з лугу!

— Козак з лугу!

— Не зараз, горе моє, а коли я пугукну.

Мовчанка.

— Зрозумів?

— Жрожумів!

— Пугу - пугу!

Кущ зашелестів, об'явилася голова Максима.

— Ти що?

— Я уп'ять жабув!

— Дурню ти, дурний! Я ж тобі казав, як треба відповідати!

— А я вжяв та й жабув.

— Ну, йди за кущ, та не забудь „козак з лугу".

Максим похнюпившись пішов.

— Пугу - пугу!

А Максим з-за куща луною:

— Пугу - пугу!

Палкий Дмитро аж шапкою об землю шкварнув.

— Виходь, дурбило, я зараз тобі ляпаса дам!

Але Максим вже ревма ревів і тікав навпростець степом. Так ми його нічому й не навчили . .

Ці мої дитячі фантазії переводилися в життя якраз тоді, коли те життя, життьові обставини ,взялися за мою русифікацію. Якраз тоді я став гімназистом - бичком і почав вислухувати казенні рацеї російської історії, в якій і натяком не згадувалося про Україну та її минуле, в якій прославлялося „Русь - матушку" — „от хладних вод Нєви до пламєнной Колхіди", коли я, пріючи від страху, деклямував перед катедрою „Полтаву" Пушкіна і „Купца Калашнікова". Доба для моєї душі й серця дуже небезпечна ,але врятував мене наш степ широкий і те, що встиг переказати мені про нього мій любий, незабутній батько. Квітчасте тло того степу, його незліченні безкресні могили, його славна, трагічна й велична історія - дума витравили з моєї душі, з мого серця й розуму, ввесь намул, отруту, і поставили мене пліч-о-пліч з нашим многострадальним народом .

(Кінець)

НА ШЛЯХУ ДО ІЗРАЇЛЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ка група там жила і нормально, зростала, бо при новім вибранім етапі, — за Катерини І — жидів в російській імперії було вже таке число, що влада звертає на них свою увагу і робить спробу її асимілювати. Це не вдалося, і багато жидів вийшло поза межі імперії. З них велика частина осіла у Польщі. З поділом Польщі Катерина ІІ одідичила вже мільйон жидів.

Далі автор згадує про введення „черти осідлости", а потім про встановлення квоти у школах. Це були, звичайно, утиски — реальні й дошкульні. До них автор додає ще утиски уявні, як то — зобовязання жидів до військової служби на 25 років, забуваючи, що цьому підлягало все населення, яке не мало прав громадянських більших, як жиди, бо тоді панувала система кріпацтва. Те саме стосується оподаткування. Збірщики податків могли винести з жидівської хати і свічники. Це правда, але могли вивести з селянського двору й останню корову — джерело прожитку дітей.

Щодо неприязности селянства до жидів, то автор її полишає причинами релігійного порядку, ігнорантністю селян та підрядністю їх соціяльного становища. Можливо, це треба було б обернути: останнє поставити на перше місце. При всьому тому автор зазначує, що погроми інспірувались владою, отже тим самим признає, що зло не виростало всередині українського народу, а було защіплюване із певною метою. Упускання соціяльного мотиву — великий дефект книжки, особливо при оцінюванні подій 1648 року за часів Хмельницького. У тім випадку автор обмежується зазначенням факту повстання козаків і числа убитих жидів. Скільки було вбито польського панства і спалено панських маєтків, про це немає нічого, як нема й про те, що жиди йшли з тим панством. Чому вони йшли з ним, це має свої пояснення і причини. При тому добре згадати статтю д-ра Якова Каца, в журналі „Джуїш Пост" з 1953 року, де він пояснює, чому маленька меншість жидів на Україні завжди йшла з окупантами. Таке було положення.

Пізніше, за німецької експансії під проводом Гітлера, п. Уріс, розглядаючи відношення різних народів до нищення жидів, зазначає, що до того явища у всіх народів суспільство ставилось покидьки суспільства, чернь. Як могло бути інакше? У книжці першій Екзодус„ уступ 22-ий, під датою „березень 1940", про нищення жидів у „російському" місті Києві, написано, що воно відбулося під радісне схвалення багатьох українців. У другому місці тої самої книжки повторено про Бабин Яр, де 33 тисячі жидів знищено під схвалення і веселість багатьох українців. Не знаємо, звідки автор дістав ці відомості, але вони рішуче перечать тому загальновідомому фактові, що за часів Гітлера, українці — інтелігенція, духовенство і селянство масово рятували жидів від смерти, переховуючи у всяких можливих своїх криївках, за що багато їх розстріляно або заслано у німецькі концтабори, де вони здебільша також не уникли смерти.

А взагалі, легко уділювати відзначення за шляхетну поведінку народам. Поляки — каже автор, — були байдужі до нищення жидів, а про те, як смертельно був цей народ загрожений, яким розюшеним був ворог після збройного опору поляків, не згадується. Нема й нічого про те, яким жахом було сковане населення України за окупації, коли на її території відбувалися бої і безконечні бомбардування. Не згадано й про пляни німців щодо України, як германського життєвого простору, на якому місцеве населення мас бути обернене в рабство. Всюди було легше. Навіть у маленькій Чехії, яка ненавиділа німців, але була потрібна їм для постачання кваліфікованих майстрів. Що ж ті казати про Голляндію чи Данію де населення належить до германського кореня. У Франції інакше, — там жиди вже віддавна працювали в рямках держави, як рівноправні громадяни і владою не плекалась ненависть до них.

Москва „жидівську" проблему вирішувала своїм типовим способом — вигрібання жару чужими руками. „Черта осідлости" замикала жидів на українських землях, і тому, коли організувала вона погроми, то де, як не на Україні? В Московії жидів майже не було. Посполитий народ — українці і жиди — жили дружньо, по-сусідськи, мирно розподілившись свої споконвічні, традиційні заняття: українці — хліборобство, жиди — торгівля. Однак, — при будівництві української держави в 1917 році тільки одиниці жидівської інтелігенції пішли з українцями. Не помогла й славна конституція УНР, де жидам признавалось рівноправність. В симпатії жидів до Москви, крім практичних мотивів, є щось ірраціональне, так, як в антипатії жидівської зрусифікованої інтелігенції до українців. Це у них щось таке, як у інших народів до жидів. Про це в „Екзодусі" також можна знайти багато цікавих думок.

Світоглядово автор „Екзодусу" маніфестується за своїм відношенням до боротьби Еспанії з червоними. Там він народом називає червоних, і жалує, що той народ програв, бо світ не підтримав. Замордування царя Миколи ІІ він спокійно приймає, як вияв народної помсти гнобителям. Однак, повстання 1648 року, за Хмельницького, яке було дійсно спонтанним виявом народного гніву, таким не визнає.

Шкода, що до книжки написаної з такою ерудицією і хистом, закралися такі розбіжності. Правда, „шпильки" автора на адресу українців не витикаються особливо. Історичні процеси, в цілому, представлені широко, з глибоким розумінням основної теми — походу даного народу, як частини, у великих рухах світового порядку. Отже, непорозуміння, які мали жиди з іншими народами в одвічному поході до Обітованої Землі, є епізодами. Однак, коли говорити, навіть побіжно, про якесь явище, треба зазначити не тільки, що воно було, а також, чому воно було. Є народи різні, але нема народів, як людей, цілі, ліпших чи гірших...

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Дмитро Галичин, предсідник УНСоюзу добре використав свій однотижневий побут в Шикаго. З нагоди Республіканської Конвенції він брав участь теж в українському життю цього тижня.

В суботу 22 липня був на зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу. Збори, як він сам ствердив, були бурхливі. а одною з причин тієї бурхливости була і „Шикаговська хроніка", бо деякі з тих, що забирали слово, не люблять ні хроніки ні її автора. Але, на милування нема силування.

В неділю в мойому товаристві був головний предсідник в церкві св. о. Миколая, а по Богослуженню був запрошений своїм шкільним товаришем, о. Жиданом, ЧСВВ, на снідання. Отець Жидан заступає у нас тепер ігумена, якого малють незадового іменувати. Дотеперішній ігумен, о. Нестор Феціца, якого каденція скінчилася, виїхав до Німеччини і в подорож по Европі. Того самого дня був п. Галичин теж в соборі св. Володимира. Протосрей Білецький привітав нашого предсідника та коротко згадав про його працю для України і УНСоюзу.

Того ж самого дня говорив ще на Пікніку парафії о. Миколая в лісі на Талкот Ровд. В суботу 30-го липня, разом з дружиною, був на весіллю мосі дочки Віри з Юрісм Госвичом в Тем-О-Шентер Контрі Клюб.

Софія Секела, дочка письменниці Уляни Кравченко, відійшла у вічність. Її похорони відбулися при великому здвизі народу. Покійна працювала для свого народу і церкви в Перемишлі і у Львові, де її чоловік був адвокатом. Одинока дочка — Ольга, замужня Мицик, з чоловіком і дітьми Зіркою і Романом оплакують добродушну маму і бабцю, а вся українська громада співчуває їм в їхньому горю.

Шкільний День - Пікнік відбувся у нас в неділю, 24-го липня. Влаштували імпрезу о.о. Василіяни, що влаштовують цей день вже одинадцятий з черги. Парафія св. о. Миколая це найбільше скупчення українців в нашій громаді і тому не диво, що пікнік вдався під кожним оглядом. Тисячі людей, приїхали власними автами, автобусами. З'їли вони і випили все, що було, забавилися з дітьми, вислухали промов і допомогли добрій справі: двадцять тисяч долярів приніс цей день, а половина з цього була вже в касі ще перед пікніком, з розпродажі різних білетів! Зі світських людей імпрезу очолював Іван Дужанський, голова Будівельного Шкільного Комітету парафії. Пікніки школи вже другий раз відбуваються на Ді Талкот Ровд, на гарній пікніковій площі, що має всі приміти устаткування.

Українська Історична Стодола (барн) впала жертвою повітряної труби, яка стрілою пролетіла через фарму Пилипа Прокопчука, члена 259-го Відділу УНСоюзу. Інтересно, що менші забудування, курники і т. п., встояли, а сильна, збудована на цементовому фундаменті, стодола, розлетілась. Вістка про цю історичну українську стодолу обійшла пресу, а я особисто ще відвідав її тлінні останки, що лежали у вишневому саді. Як секретар Української Світової Виставки з 1933 р., уважав я своїм обов'язком відвідати цього свідка слави минувшини, що тепер в полі з вітром розмовляє.

Чому історична стодола і звідки вона взялася? Українці Америки збудували в 1933 р. на площі Світової Виставки — **Український Павільйон** — який ми називали Українським Селом. Треба окремої книжки, щоби подати все те, що там діялося. Згадаю лише, що павільйон відвідало один мільйон людей. Імена відвідувачів, включно з президентом Америки Гувером, були поміщені у величезній книзі, яку інж. Іван Побуцький, секр. 259-го Відділу УНСоюзу, вислав до музею у Празі. Скінчилася виставка і українці додому пішли. Треба було віддати чисту площу, розібрати село, зібрати цементове подвір'я і підвалини. Треба було відіслати експонати людям, що виставляли. Стрілецький Гурток ч. 6. зробив цю роботу. Інж. Побуцький закупив павільйон, з розмальованими гербами українських земель і завіз 100 миль від Шикаго до Юкрел, Міш, біля Бентон Гарбор, де на фармі свого тестя поставив з матеріялу павільйону — стодолу, про яку мова з нагоди місцевого гурагану.

Шикаговська Хроніка останнього місяця писала про імпрезу газети „Українське Життя", що відбулася в соборі св. Володимира. Деякі читачі звернули мені увагу, що собор це дім Божий і там жадних імпрез не влаштовується. І я теж так розумію — ясно, що імпреза відбулася в залі собору.

В Трибуні УНСоюзу за червень була мова про „Тройдент" і дирекцію цієї щадничо - позичкової спілки. Була поміщена і знимка дирекції та, на жаль, було пропущене ім'я директора і — предсідника спілки Степана Щурка, члена 35-го Відділу УНСоюзу.

ОДНЕ ЖЕРТВЕННЕ ЖИТТЯ

(В першу річницю смерти бл. п. Стефанії Безкоровайної)

Осіннього вечора 1941 року я стояв увестибюлі Львівського Оперного Театру і не знав, як вийти з клопітливого становища. День чи два перед тим німецьке гестапо виарештувало майже весь провідний актив ОУН, а я, прибувши зі Сходу, і мавши в кишені лише кілька нових, щойно введених німецьким правлінням „злотих", які наступили після совєтських рублів, не міг дістатися до театру, в якому грали, здається, „Ватурин". Я мав зустрітися на виставі з кимось, хто мав мені дати дальші контакти; але найперше треба було дістатися до театру, що було поважною проблемою, бо я не мав „злотих". Через таку дурницю, як брак кількох безвартісних паперців, я міг втратити можливість контакту.

Люди купували квитки і відходили від каси. Вже мала початися вистава. Я все таки підступив до каси. За віконцем я побачив обличчя середнього віку жінки, яка, мабуть, відчитала клопіт з мого обличчя, бо запитала мене, чи в мене якась проблема в зв'язку з квитками. Набравши довір'я, я відповів прямо, що в мене нема грошей на купно квитка, а я мушу дістатися до театру. Пані у віконці поглянула на мене, подивилася на мій совєтський „піджак" і кашкет, прислухалася до мого львівського акценту, який не відповідав совєтському одягові, і, посміхнувшись, вручила мені квиток на партер, додавши. — Уважайте, там в театрі, крім нашої поліції, є також і стійка гештапо.

Така була моя перша зустріч з „Цьоцею" — бл. п. Стефанією з Стеблицьких Безкоровайною, якої перша річниця смерти випадає якраз в цьому місяці.

Стефанія Стеблицька, яка рік тому померла далеко від рідного краю, у Боффало, Н. Й., народилася 1900 року у Ваворові. Закінчила семінарію в Тернополі.

Уже молодою дівчиною, перебуваючи як учениця народньої школи в Микулинцях, брала участь в імпрезах „Сокола", і як мала дівчинка, маршувала під час Сокільського Здвигу в 1913 році у Львові. Суспільну працю вела юначкою у Висиповцях, навчаючи своїх ровесниць, сільських дівчат, вишивання і читаючи їм газети. Коли старша її сестра вийшла заміж за отамана Січових Стрільців, д-ра Никифора Гірняка, контакт молодої Стефанії з патріотичними ідеями став ще ближчий, і вона помагала нашому стрілецтву.

В 1920 році Стефанія Стеблицька вийшла заміж за професора Василя Безкоровайного, який був її учителем гри на скрипці. Подружжя осіло в Тернополі, де прийшла на світ їі донька, Неоніля, тепер дружина д-ра Євгена Стецькова. В Тернополі Стефанія Безкоровайна співала в хорі „Боян", працювала в „Союзі Українок" і в інших наших товариствах. Нераз польська поліція порушувала спокій дому Безкоровайних, і ревізії в їх хаті стали звичайні.

Вкороткі проф. Безкоровайного перенесли до Золочова. Тут п. Стефанія заклала Драматичний Гурток при „Рідній Школі", стягнула актора - режисера, еміґранту з Великої України, п. Лісову, і разом з нею ставила неодну п'єсу. Гурток став успішною мистецькою одиницею, їздив по довколишніх місцевостях, виставляв п'єси, в яких п. Стефанія грала головні ролі. З цього гуртка вийшов пізніше професійний актор Євген Левицький. Вона організувала оркестру при „Бояні" і виставляла музичні вистави „Запорожця", „Наталку" і нарешті музичну комедію „Жаборияння" — Григора Меріяма Лужницького.

Все це не подобалося польській владі. В 1934 році проф. Василя Безкоровайного передчасно вислали на пенсію, і родина переноситься до Тернополя. Там знову п. Стефанія Безкоровайна кинулася до суспільної праці: допомога політичним в'язням, праця в „Рідній Школі", головство в Союзі Українок", аж до розв'язання Союзу владою. Переслідування поліції і ревізії вплинули погано на стан здоров'я пані Безкоровайної. Але вона завжди мала енергію до праці і завжди з'єднувала собі людей, з якими співпрацювала.

В 1939 році родина Безкоровайних перенеслася до Львова. Там п. Стефанія була активна і брала участь в маніфестації під катедрою св. Юра з приводу Закарпатської України, під час якої польська поліція безпощадно розправлялася з маніфестантами.

За першої большевицької окупації Галичини, п. Стефанія працювала важко фізично, щоб заробити на прожиток для родини і зберегти її цілість. Тоді стрінуло її нещастя: дочку Неонілю арештувало НКВД і запроторило в тюрму за участь в протисовєтській підпільній роботі.

Після німецької окупації п. Стефанія дісталася на працю до улюбленого театру. Хоч як касієрка могла бути близько театрального життя, яке так дуже любила. Всі актори називали її „Цьоцею", і як „громадська Цьоця" віддала вона неодному акторові і не одній акторці неоцінну прислугу, от хоча б таку, як мені тоді восени 1941 року. В ролі касієрки театру вона виконувала не раз важливі функції, контактуючи різних людей з підпіллям з нашими офіційними особами, між іншим і з Володимиром Блавацьким. Хоч не була ніколи членкою ОУН, завжди Організації помагала і прикривала своїми діями важливі зустрічі.

На еміграцію виїхала з Львівським Театром і, після перебування з ансамблем в таборі праці в Габльонцу в Судетах, переїхала до Форальсбергу, чекаючи на сина Любомира, який щойно по кількох місяцях після закінчення війни повернувся з Юнаків Дивізії.

В 1949 році переїхала до Америки, спершу до Ембриджу, а відтак до Боффало. Усі, хто перебували в останньому десятиріччі в тому місті, пам'ятають її дрібну постать, скорочану і слабосильну, з покорченими пальцями, немічну, яка нам, сильнішим і здоровим, давала приклад самопосвяти в праці для добра загалу. Завжди, коли лиш могла встояти на ногах, працювала в якомусь комітеті, збирала на засвідчення, зорганізувала акцію „кводрових вплат" на Допомогову Секцію УККА; співала в хорі УККА, трудилася і працювала аж до кінця свого жертвенного життя. Ще минулого року на Великодні Свята працювала, виробляючи своїми немічними руками квітки - волошки, потрібні для збірки.

І одного серпневого дня, якраз рік тому, не стало нашої „Цьоці". Чужа земля покрила тлінні останки цієї жінки, що провела більшість свого життя серед шумливих ланів Золотого Поділля. Не стало тієї, яка помагала багатьом у малих і великих справах.

Хай пам'ять про неї не згасне ніколи, пам'ять про жінку, що прожила жертвенне життя, про жінку, яка жила недаром.

О. Л.

У Ляосі король призначив нового прем'єра

Вісняіян. — Ситуація в Ляосі змінилась настільки, що — за твердженням радіостації з Вісціяну, яку контролюють бунтарі — король Саванґ Ватгана прийняв до відома, що ляоський парлямент ухвалив вотум недовір'я прем'єрові, Діяо Самсонітові і призначив нового прем'єра в особі князя Суванна Фоуму, дотеперішнього президента парляменту. Фоума — твердить згадана радіостація — прийняв місію складення нового уряду. Хоч його кандидатуру поставив капітан Конґ Ле, що перевів військовий переворот і проголосив „невтральність" Ляосу, проте новий прем'єр буцім-то відмежовується від військових змовників. Це нібито він порадив вийти з сліпого кута мирною і леґальною зміною уряду, коли не вдалися переговори, що їх уряд Самсоніта повів із капітаном Конґом. Новий прем'єр нібито не є проти фінансової і технічної допомоги Ляосові збоку Америки, але схиляється до того, щоб 100 американських старшин і підстаршин і 400 французьких, які вишколюють ляоську армію, виїхали з краю. Фоума склав новий уряд з 8-х осіб. Сам став також міністром закордонних справ.

Неру бачить загрозу для Індії від її внутрішніх спорів

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру, промовляючи в минулий понеділок, у роковини індійської державности, з історичного форту, збудованого 300 років тому, де 13 років тому Неру вивісив уперше прапор індійської держави, — перестерігав проти продовжування внутрішніх спорів в Індії за мову, касту, віру і провінційні кордони. Неру звернувся з палким закликом до індійського народу, щоб він припинив жалюгідні внутрішні суперечки, щоб могти бути з'єдиненими „в обличчі нових небезпек на наших державних кордонах" — чим він недвозначно вказав на комуно-китайську загрозу. Головною темою 20-хвилинної промови Неру було засудження сепаратистичних тенденцій які проявились недавно в заворушеннях у провінціях Ассамі й Пунджабі та в столиці Ню Делі, за створенням окремої провінції Сік. Всупереч закликові Неру прихильники створення такої окремої провінції уладили нову демонстрацію, випустивши тисячі бальоників з написом „Хай живе країна Сік". Коло 200 осіб арештовано. Як дуже актуальний острах Неру - вказує на це факт, що в оці роковини індійської незалежности в минулий понеділок — коло 90% мешканців Калькути демонстраційно відмовились вивісити державний прапор, на знак протесту проти мовної політики центрального індійського уряду.

● **Токіо, столиця Японії,** нараховує тепер 9,200,000 мешканців. Будівельний промисл Японії, страшенне розвинений у зв'язку із великим зростом населення, зуживає порівняльно найбільше в світі сталі і цементу. Проте японський закон забороняє будувати доми вище, як на 9 поверхів, разом висотою 31 метер або 102 стіп з уваги на вічну загрозу землетрусів. Ця сама причина, яка раніше казала японцям будувати легкі бамбусові доми, диктує будувати тепер доми із сталі і цементу, які оперлись би землетрусові.

● **До шпиталю в Гаєнніс, Масс.,** привезено два дні тому 95-річну бабуню демократичного кандидата на президента Джана Кеннеді, вдову по колишньому посадникові міста Бостону. Газети не подають характеру її недуги.

Ню-йоркська поліція посилює акцію проти молодечої злочинности

Ню Йорк. — В останньому часі в цій метрополії знову прийшло до пожвавлення злочинних і хуліганських виступів молодечих банд-ґенґів, що почали активізуватись навіть у досі відносно спокійних дільницях Квінсу і Риджвуду. Управління міста і охоплених цією молодечою злочинністю дільниць почало, разом з виховними інституціями, енерґійну акцію для припинення молодечої злочинности та ліквідації молодечих банд, закликаючи до співпраці мешканців міста.

Республіканці в Конґресі закидають демократам „неробство"

Вашинґтон. — Республіканські провідники почали акцію, щоб Білий Дім визнав „неробство" Конґресу під демократичним проводом на теперішній сесії. Республіканці вважають, що демократичні провідники Конґресу навмисно відтягають дебати і рішення в багатьох запропонованих урядом важливих справах, щоб в той спосіб поменшити успіхи адміністрації Айзенгавера перед недалекими виборами. Ці обвинувачення видвигнули сенатор Дірксен і конґресмен Галлек під час телевізійного виступу із звідомленням про їхню тижневу законодавчу конференцію з президентом Айзенгавером.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, Огайо. — С-во Пресв. Діви Марії, Відд. 112, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 21-го серпня 1960 р., по 3-ій і 4-ій Службі Божій, в церковній залі. Просимо відібрати свої чеки-дивіденду та вирівняти залеглі вкладки. — А. Купер, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, відбудуться в неділю, 21-го серпня 1960 р., в шкільній кімнаті, ч. 2, при церкві св. Димитрія, в год. 2-ій по пол. Звертається увагу довжникам, що Управа Відділу не радо мусить суспендувати їх, якщо не вирівняють залеглих вкладок. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів В-ва св. Юрія, Відд. 239, відбудуться в суботу, 20-го серпня 1960 р., в год. від 3-ої до 5-ої по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 Н. Френклін вул., зі звичайним порядком Зборів. — д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що Місячні Збори відбудуться в неділю, дня 21-го серпня 1960 р., в УНДомі під ч. 500 Галет вул., точно в год. 2-ій по пол. Взивається все членство до участи в Зборах та у вплачуванні своїх членських вкладок на початку кожного місяця. Крім цього проситься вирівнювати свої залеглості. На Зборах будуть вирішувані деякі важливі справи. Ті члени, що не одержали ще своєї дивіденди — можуть одержати на Зборах. — Управа.

БОФФАЛО, Н. Й. — В-во св. о. Миколая, Відд. 127, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 21-го серпня 1960 р., в церковній залі, при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься членів приходити на Збори і вплачувати свої членські вкладки. На Зборах будуть вирішувані деякі важливі справи. Члени можуть на Зборах вибрати свою дивіденду. Довжні члени повинні прийти й вирівняти свої залеглості. Управа Відділу урядує кожної неділі, від год. 11:30 до 1:00 по пол. Зголошуйте своїх дітей і знайомих в члени УНСоюзу. — І. Була, гол.; П. Володка, фін. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 206 повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 20-го серпня 1960, в год. 7-ій веч., в парафіяльній залі, під ч. 74 Геррис Еве. Проситься всіх членів прибути на час. — Є. Тепер, секр.

Посмертні згадки

Онуфрій ЧУБАТ, — член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 206 УНСоюзу в Вунсакеті, Р. Ай., помер 15-го липня 1960 р., на 69-му році життя. Покійний походив із Західньої України. Полишив у смутку дружину Анну, сина Йосифа і доньку Олену та 4-ох внуків. Покійний був тихої вдачі, сповняв усі народні та церковні обов'язки, не жаліючи допомоги та пожертв на народні цілі. Похорон відбувся 18-го липня 1960 р., при участі Родини та членів Т-ва, із православної церкви св. Михаїла, на прав. цвинтар. — Вічна Йому Пам'ять.!
Є. Тепер, секр.

Йосиф ШУЛЄР, член Б-ва св. Володимира, Відд. 130 УНСоюзу в Ню Йорку, помер, 16-го серпня 1960 р., на 62-му році життя. Покійний походив із села Вороблевичі, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Ксеню. Тлінні останки знаходяться в пох. заведенні Петра Яреми, при 129 Іст 7-ма вул., в Ню Йорку, Н. Й. Похорон відбудеться у п'ятницю, 19-го серпня 1960 р., в год. 9:00 ранку, на Маврет Олівер цвинтарі в Квінсі. Членів Б-ва, вільних від праці, запрошуємо взяти участь в Похороні, і тим віддати Йому останню прислугу. — Вічна Йому Пам'ять.
М. Коваль, секр.

● РОЗШУКИ ●

Катерина Стебельська, дівоче прізвище Пукица, пошукує батька
ВАСИЛЯ ПУКИЦУ,
родом із села Висоцько Вижне, а мешкав в Гусній Нижнім, повіт Турка. Хто знав би про нього, чи він сам, прошу зголошуватися на таку адресу:
Katherine STEBELSKA
420 Howell Street
Philadelphia 20, Pa.

Пошукую брата моєї дружини,
РОМАНА ПРОЦЬ,
нар. 1917 р. у Губичах, область Львівська, член Дивізії „Галичина", був в англійському полоні в Італії, пізніше перевезений до Англії. Перебував у Шотляндії на фармах, а по звільненні з полону, виїхав до Единбурґу, де перебуває по сьогоднішній день. Не знаємо лише його адреси в Единбурґу. Хто знав би його адресу, прошу писати на адресу:
P.O. Box 65
Russia, Shelby County, Ohio

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", 430 Відд., повідомляє своїх членів, що побір чл. вкладок за місяць серпень відбудеться в суботу, 20-го серпня 1960 р., в Укр. Клюбі, при 23-ій і Бравн вул., в год. від 7-ої до 9-ої веч., і в неділю, 21-го серпня 1960 р., в Укр. Клюбі, при 847 Н. Френклін вул., в год. від 11:30 до 1:30 по пол. Просимо всіх членів, які довгують із чл. вкладками — вирівняти залеглості. — О. Вакай.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 83, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 20-го серпня 1960 р., в год. 5-ій веч., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Н. Френклін вул. Проситься членів прибути на Збори та вплатити належні вкладки. Довгуючих членів проситься обов'язково вирівняти залеглості. — Р. Карбівник, предс.; С. Чорномаз, кас.; С. Гавриш, секретар.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 97, повідомляє всіх своїх членів, що Звичайні Місячні Збори відбудуться в неділю, 21-го серпня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в церковній залі, — 45-47 Hope Ave. в Пассейку. Проситься всіх членів прибути, бо є важливі справи до полагодження, як також проситься вирівняти місячні вкладки. — М. Мельник, рек. секр.

ШИКАГО, Ілл. — Відд. 252 повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 21-го серпня 1960 року, в залі церкви св. Володимира, при Cortez & Oakley, в год. 12-ій впол. Проситься членів прибути на Збори і вирівняти свої членські вкладки. — М. Шостак, секретарка.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 20-го серпня 1960 р., в год. 7:30 веч., в УНДомі, при 237 Hope Ave. На Збори просимо всіх членів,з огляду на важні справи, які треба вирішити. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 4506. Проти ґорилі!

TARZAN DISCOVERED THE CAMERAMAN, BOUND AND HELPLESS, AND NEARBY-- A MASSIVE GORILLA ADVANCED FOR THE KILL!

WITH A GUTTURAL SNARL, HE LEAPED DOWN BETWEEN THEM, BUT BOLGANI DID NOT FALTER— NOW THERE WERE TWO MAN-THINGS TO DESTROY!

Тарзан знайшов фотографа, що був безрадно прив'язаний, а біля нього могутнього ґорилю, який зближався, щоб вбити!

Із горляним риком він скочив вниз між них, але болґані не злякався... Тепер були дві „чоловічі речі", які треба знищити!